

Anskaffelsesstrategi for Havforskningsinstituttet

Rokas Kubilius

2026-2030

Introduksjon

Havforskningsinstituttet (HI) anskaffer årlig varer og tjenester som utgjør omlag 41 % av vårt årlige budsjett. Med dette følger et ansvar om å opptre som en profesjonell innkjøper og sørge for å få mest mulig igjen for midlene. Samtidig ønsker virksomheten å bruke anskaffelsene strategisk for å bidra til den innovasjon- og virksomhetsutvikling vi trenger.

Anskaffelser er et strategisk viktig område for HI og skal være med på å sikre at vi når våre mål. I noen tilfeller er det en direkte sammenheng mellom kvaliteten på de anskaffelsene HI gjør, og kvaliteten på de tjenestene som vi leverer.

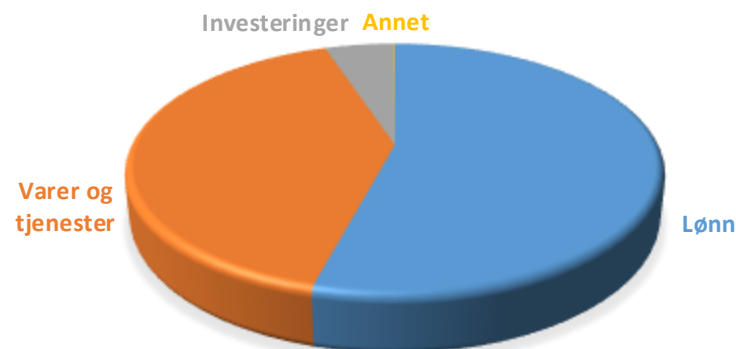
Anskaffelsesstrategien skal understøtte HIs hovedstrategi og beskrive en overordnet tenkning og adferd for anskaffelser.

Anskaffelsesstrategien skal gi et felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser og sikre effektiv ressursbruk. Vi skal gjennomføre anskaffelsene i tråd med lov og forskrift og sikre kravene til konkurranse, likebehandling og åpenhet.

Strategien gjelder for alt anskaffelsesarbeid som gjennomføres i virksomheten, på tvers av enheter og for alle faser i en anskaffelsesprosess; fra planlegging av anskaffelsen til kontraktens avslutning. Den berører alle deler av organisasjonen, og alle ansatte har et felles ansvar for å bidra til at vi lykkes med å nå målene.

Virksomhetens forbruk i 2025

BELØP 2025

Kostnadskategori	Beløp 2025	Andel
Lønn	1 083 342 275	54 %
Varer og tjenester	814 745 869	41 %
Investeringer	100 765 946	5 %
Annet	1 249 271	0 %
Sum	2 000 103 360	100 %

Visjon

HI skal gjennomføre anskaffelser profesjonelt og på en måte som bidrar til rene og rike hav.

Hovedmål

Gjennomførte anskaffelser skal bidra til at HI er en ledende leverandør av kunnskap som trengs for å sikre en bærekraftig forvaltning av ressursene i de marine økosystemene, og for hele kjeden fra hav til mat. HI sine anskaffelser skal være en integrert del av instituttets samfunnsoppdrag. Gjennom kostnadseffektive, bærekraftige og regelverksetterlevende innkjøp skal vi sikre at våre faglige mål oppnås – samtidig som vi bidrar til grønn omstilling, innovasjon og samfunnsansvar. Sikkerhet skal være et integrert hensyn i alle anskaffelser.

Det er et mål at våre anskaffelser skal:

- ✓ Sikre effektiv og strategisk ressursbruk
- ✓ Medvirke til innovasjon og digitalisering
- ✓ Bidra til sosialt ansvar
- ✓ Styrke bærekraft og grønn omstilling

Christine Fagerbakke

Erik Joel Steinar Olsen

Maria Jenssen

INTRODUKSJON

HOVEDMÅL

DELMÅL

IMPLEMENTERING

Delmål

For å oppnå hovedmålet og basert på hovedutfordringene til virksomheten, prioriterer vi følgende fire områder i strategiperioden.

Sikre effektiv og strategisk ressursbruk

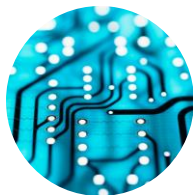
Medvirke til innovasjon og digitalisering

Bidra til sosialt ansvar

Styrke bærekraft og grønn omstilling

Anskaffelser skal sikre effektiv og strategisk ressursbruk

Anskaffelser skal medvirke til innovasjon og digitalisering

Anskaffelser skal bidra til sosialt ansvar

Anskaffelser skal styrke bærekraft og grønn omstilling

Anskaffelser skal sikre effektiv og strategisk ressursbruk

Medvirke til innovasjon og digitalisering

Bidra til sosialt ansvar

Styrke bærekraft og grønn omstilling

Anskaffelser skal sikre effektiv og strategisk ressursbruk

Ønsket effekt:

Instituttet skal sikre at offentlige midler benyttes på en profesjonell og hensiktsmessig måte gjennom godt planlagte, konkurranseutsatte og behovsdrevne innkjøp. Dette skal bidra til høyere kvalitet, lavere kostnader og økt måloppnåelse. En effektiv pengebruk skal sikre mest mulig forskning for våre midler.

"Havforskningsinstituttet skal utvikle metodikk for å få fram informasjon om ressursbruken er effektiv, og fremme forslag om hvordan dette kan måles gjennom styringsparametere." – Tildelingsbrevet, s. 4

"Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse." – Tildelingsbrevet, s. 12

«Vi skal fremme tverrfaglig samarbeid av høy kvalitet, helhetstenking og mobilitet.» - HI strategi 2024–2028

Gjennom styring, kompetanse og oppfølging skal HI ha full kontroll over hele anskaffelsesprosessen – fra behov til effekt.

Tiltak:

- Utarbeide årlig anskaffelsesplan med fagavdelinger, med utgangspunkt i investeringsbudsjettet og behov som varsles fram i tid
- Bruk av eksterne konsulenter skal være kompetansedrevet basert på en konkret vurdering av behov, med krav om systematisk kunnskapsoverføring, vurdering av behov for intern kompetanseheving og økt bruk av intern mobilitet.
- Øke andel kjøp på rammeavtaler

Måleindikator:

- Plan laget og oppdatert årlig, vurdere grad av oppnåelse i tråd med plan og vurdere behov som oppstår utenfor denne
- Konsulentkostnader redusert (kr/år)
- Antall rammeavtaler/fellesavtaler

Medvirke til innovasjon og digitalisering

Ønsket effekt:

Anskaffelser skal bidra til effektivisering og bedre løsninger gjennom teknologiske nyvinninger og digital transformasjon. Havforskningsinstituttet skal ta i bruk digitale verktøy i anskaffelser og aktivt involvere markedet der nye løsninger trengs.

"Metoder for datainnhenting, forskning og rådgivning er i sterk utvikling. I tiden framover vil ny teknologi og nye metoder (inkludert kunstig intelligens) effektivisere datainnhenting og forskning.»

– Tildelingsbrevet, s. 5

«Innovasjon og teknologi blir enda viktigere verktøy både i den daglige driften og når vi setter kursen mot fremtidens hav.» - HI strategi 2024–2028

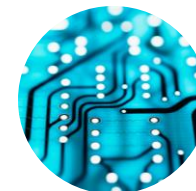
Ved å stimulere til innovasjon gjennom innkjøp, skal instituttet støtte opp under samfunnsoppdraget og styrke kvaliteten i kunnskapsproduksjonen.

Tiltak:

- Oppdatere rutiner og maler som sikrer fokus og ivaretagelse av innovasjon og digitalisering i relevante anskaffelser.
- Digitalisere kontrakts- og oppfølgingsprosess
- Ta i bruk KI i anskaffelsesprosess og kontraktsoppfølging der dette er hensiktsmessig
- Bygge kompetanse for kunnskap om anskaffelser som medvirker til innovasjon og digitalisering

Måleindikator:

- Årlig gjennomgang og revisjon av rutiner for å sikre at det samsvarer med ønsket utvikling.
- Andel kontrakter som følges opp i KAV (kontraktsadministrasjonsverktøy)
- Deltakelse i nettverk og kompetanseheving innen området

INTRODUKSJON

HOVEDMÅL

DELMÅL

IMPLEMENTERING

Sikre effektiv og strategisk ressursbruk

Medvirke til innovasjon og digitalisering

Bidra til sosialt ansvar

Styrke bærekraft og grønn omstilling

Anskaffelser skal bidra til sosialt ansvar

Ønsket effekt:

HI skal bidra til et seriøst og inkluderende arbeidsliv gjennom anskaffelsene. Dette innebærer å stille krav til lærlinger, HMS, etisk handel og seriøse arbeidsforhold, og motvirke arbeidskriminalitet og sosial dumping.

"Havforskningsinstituttet har som en statlig virksomhet et særskilt ansvar for å fremme seriositet i forbindelse med egne anskaffelser, på en måte som bidrar til å forebygge sosial dumping og arbeidslivskriminalitet." – Tildelingsbrevet, s. 11

"Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder inkludering og mangfold."
– Tildelingsbrevet, s. 12

Gjennom tydelige kontraktkrav og oppfølging av leverandører, skal instituttet vise samfunnsansvar i praksis.

Tiltak:

- Ivareta samfunnsansvar ved å stille krav til HMS, etikk og seriøse arbeidsforhold i alle relevante konkurranser og kontrakter
- Etterlevelse og oppfølging av lærlingklausul i relevante kontrakter
- Gjennomføre leverandørkontroll på lønn og arbeidsvilkår
- Legge til rette for deltakelse fra sosiale virksomheter

Måleindikator:

- Antall kontrakter med lærlingklausul
- Antall kontroll / avvik funnet ved leverandørkontroll på lønn og arbeidsvilkår
- Antall inkluderende/reserverte konkurranser

INTRODUKSJON

HOVEDMÅL

DELMÅL

IMPLEMENTERING

Sikre effektiv og strategisk ressursbruk

Medvirke til innovasjon og digitalisering

Bidra til sosialt ansvar

Styrke bærekraft og grønn omstilling

Anskaffelser skal styrke bærekraft og grønn omstilling

Ønsket effekt:

HI skal gjennom sine anskaffelser bidra til å redusere klimaavtrykk, energibruk og negativ påvirkning på naturmangfold. Dette skjer gjennom økt bruk av miljøkrav, sirkulære løsninger og bevisste valg av produkter og tjenester med lavt utslipp.

"Det forventes at Havforskningsinstituttet setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen [...] og benytter anerkjente standarder for rapportering av naturrisiko og påvirkning på naturmangfold og økosystemer." Tildelingsbrevet, s. 11

«Vi skal bidra med kunnskap og råd til et bærekraftig, grønt skifte nasjonalt og globalt.» HI strategi 2024–2028

Tiltak:

- Bidra til å redusere miljøbelastning og fremme klimavennlige løsninger ved å praktisere en hovedregel som vekter klima og miljø til minst 30% i alle anskaffelser over innslagspunktet for anskaffelsesregelverket jfr. relevant lov og forskrift.
- Aktivt vurdere å stille konkrete krav til anskaffelsen for å sikre bedre miljøeffekt
- Øke seksjonens kompetanse på modeller for utarbeidelse av miljøkrav eller kriterier i relevante anskaffelser. Eks. bruk av livssyklus kostnader (LCC)
- Tilrettelegge for kjøp av brukte varer, samt ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr

Måleindikator:

- Andel anskaffelser med miljøegenskaper
- Deltakelse på kurs, nettverk og kompetanseheving innen miljø og bærekraft
- Andel anskaffelser med bruk av livssyklus kostnader som tildelingskriterier

Implementering

Måling og rapportering

Anskaffelsesstrategien er vedtatt i ledermøte og gjøres kjent for alle medarbeidere. Virksomhetslederen har det overordnede ansvaret for gjennomføring av strategien. Seksjon innkjøp og kontrakt har ansvar for å koordinere arbeidet og rapportere på fremdrift. Alle ansatte har et ansvar for å bidra til at målene i strategien nås.

Anskaffelsesstrategien skal konkretiseres i en årlig handlingsplan som seksjon innkjøp og kontrakt har ansvar for å utarbeide.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det legges til grunn at virksomhetens ansatte følger strategiens føringer og gjennomfører strategiens tiltak innenfor vedtatte budsjetter i strategiperioden.

En styrket rådgivning og bistand til oppfølging av anskaffelser og kontrakter vil kreve noe allokering av ressurser til intern kompetanseheving og eventuelle anskaffelse av nye digitale verktøy.

Kritiske suksessfaktorer

For å lykkes med implementering av strategien er det behov for at:

- anskaffelsesstrategien er forankret fra topp til bunn i virksomheten.
- alle anskaffelser gjennomføres i henhold til gjeldende regelverk og interne rutiner, og at kontrakter etterleves.
- det frigjøres ressurser i anskaffelsesfunksjonen til gjennomføring av utviklingsoppgaver og implementering av tiltak. Dette gjøres gjennom å:
 - utnytte kompetanse hos ressurspersoner i øvrige avdelinger og enheter som allerede gjennomfører anskaffelsesrelaterte oppgaver
 - forenkle og effektivisere saksbehandling
 - legge til rette for å benytte eksterne ressurser ved behov
 - innføre digitale anskaffelsesprosesser
- informasjon om strategien kommuniseres ut til hele virksomheten og at det rapporteres på måloppnåelse
- handlingsplanen inneholder konkrete tiltak, kvantifiserbare mål, klare frister og definerte ressursbehov

Tilgjengeliggjøring av strategi

Strategien vil bli publisert på våre nettsider.